

Gasum Oy
PL 815, 00026 BASWARE
0969819-3

Päätös Tukes 468/03.02.00/2021

Asia

Gasum Oy on hakenut rakentamislupaa julkisen maa- ja biokaasun tankkausaseman/tytäraseman rakentamiselle Tampereen Lahdesjärvelle. Paineistettu maa-/biokaasu tuodaan asemalle maanteitse kuljetettavissa kaasukonteissa.

Kohde

Yrityksen tiedot: Gasum Oy (0969819-3)
Leppästensuonkatu 4, 33840 Tampere
Kiinteistötunnukset: 837-330-6125-5
Asemakaavamerkintä tontilla on KM, liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön. Toiminnanharjoittaja on vuokrannut osan kiinteistöstä tankkausasemaa varten.

Päätös

Gasum Oy saa rakennuttaa Tampereen Länsisalmeen maa-/biokaasun tankkausaseman, johon kuuluu kaksi paineistettua maa-/biokaasua sisältävää kuljetettavaa ADR-hyväksyttyä MEG-konttia (CNG-kontti). Maa-/biokaasua voidaan varastoida asemalla enintään yhteensä 9,2 tonnia. Tämän päätöksen voimassaolo edellyttää, että tankkausasema on esitetyn mukainen. Toiminnanharjoittaja noudattaa esittämiään turvallisuusmenettelyjä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja toimii muiltakin osin hakemuksessa esittämiensä periaatteiden mukaisesti. Toiminnanharjoittajan tulee noudattaa tässä päätöksessä mainittuja luvan määräyksiä ja ehtoja.

Toiminnan kuvaus

Tankkausasema koostuu laitteistorakennuksesta, jakelumittarista ja kahdesta CNG-konttipaikasta. Laitteistorakennuksen, sen sisältämien laitteiden, tankkauskatoskokonaisuuden ja decanting postien valmistaja on Processkontroll GT. Jakelumittarin toimittaja on NPS. Kokonaisuus on CE -merkitty. Toimittaja vastaa laitteiston asennuksista, sisältäen decanting postit ja sekä putkistot posteilta kompressorille ja kompressorilta jakelumittarille. CNG-kontit

sijoitetaan niille varatuille paikoille betonilaatalle. Kontit kytetään letkuilla (NGV2 -liittimet) decanting posteihin, joilla ohjataan konttien purkua.

Laitteistorakennus on sijoitettu konttilaatan lyhyttä sivua kohden niin, että rakennuksen oviaukot avautuvat kohti betonimuuria. Rakennuksen ja muurin väliin jäävä tila on suljettu molemmista päistä verkkoaidalla ja lukituilla uloskäynneillä. Rakennus jaettu neljään toisistaan erotelluksi tilaksi. Ensimmäisenä on bufferivarasto ja sen jälkeen kompressoritila, apulaitetila ja taaimmaisena sähkö- ja automaatiotila. Kompressorilla tuotettu paine on maksimissaan 250 barg (painekeytkin), toiminta- ja imulämpötila - 40 – + 40 °C, varoventtiilien asetuspaine 275 barg, suunnittelupaine 450 barg. Bufferivarastossa on 27 kpl 80 l kaasupulloja, suunnittelulämpötila - 40 – + 40 °C, max. käyttöpaine 250 barg, varoventtiilien asetuspaine 275 barg, suunnittelupaine 275 barg. Sähkötila on erotettu muista tiloista kaasutiivillä seinällä. Laitetilassa sijaitsee mm. hydraulikkayksikkö.

Putkisto decanting posteilta kompressorille asennetaan maanpäälle. Putkiston nimelliskoko on 16 x 2,0 mm, materiaali SS2353-24 tai vastaava, käyttöpaine 3-250 bar, suunnittelupaine 275 barg ja -lämpötila - 40 – + 40 °C. Kompressorilla ennen on paineenalennusventtiili ja varoventtiili, rajoittaen kompressorille tulevan paineen korkeintaan 250 bariin. Jakelumittari ja sen katos ovat sijoitettu omalle betonilaatalleen. Mittari on lämpötilakompensoitu ja siinä on kaksi tankkausletkua NGV1-liittimin. Jakelumittarissa on turvajärjestelmä, joka sulkee jakelumittarin ja bufferivaraston magneettiventtiilit, jos paine ylittää 253 bar. Mittarille menevä putkisto on maanalainen ja sen suurin sallittu käyttöpaine on 250 barg, suunnittelulämpötila - 40 – + 40 °C ja materiaali SS2353-24 tai vastaava. Putkisto asennetaan koko pituudeltaan muoviseen PE 30 – PE 50 -suojaputkeen.

Putkistojen reitit ja toimintojen sijoittelu ovat esitetty liitteenä olevissa PI-kaavioissa ja sijoituspiirustuksissa.

Päätöksen ehdot

1. Tankkausaseman ja sen putkiston rakentamisessa, merkitsemisessä ja tarkastamisessa tulee noudattaa maakaasusta annettuja säännöksiä ajantasaisten standardien mukaisesti, painelaitesäädökset huomioiden.
2. Ennen Tukesin käyttöönottotarkastusta toiminnanharjoittajan tulee pyytää kohteelle maakaasuasetuksen mukainen tarkastus hyväksytyltä tarkastuslaitokselta. (VNa 551/2009 16, 17, 18 §)
3. Tankkausasemalla voidaan varastoida maakaasua enintään yhteensä 9,2 tonnia (2 kpl max. 20 000 l CNG-konttia ja 27 kpl á 80 l kaasupulloja).
4. Käyttöputkiston ja siihen liitetyt laitteet saa asentaa Tukesin hyväksymä asennus- ja huolto- ja poikkeamatilanteiden kannalta merkittävimmät toimitteet tulee merkitä. (VNa 551/2009 Liite II 3.2)
5. Koko aseman alue tulee merkitä pysäköintikieltoalueeksi. (L 390/2005 Luku 2)
6. Häätä-seis-painikkeiden sijainnit esitetään käyttöönottotarkastuksessa. (VNa 551/2009 Liite II 9.2)
7. Laitteistot ja putkistot merkitään sisältöä ja virtaussuuntaa osoittavin merkinnöin. Käyttö-, huolto- ja poikkeamatilanteiden kannalta merkittävimmät toimitteet tulee merkitä. (VNa 551/2009 Liite II 7.6)
8. Asemalle tulee nimetä käytönaikainen käytönvalvoja ja sijainen, toiminnanharjoittajan ilmoittaa nimeämisestä Tukesiin ennen aseman käyttöönottoa. (VNa 551/2009 22 §)

9. Tankkausmittarin tulee olla tyyppihyväksytty (suomalainen tyyppihyväksyntätunnus VJ.K.xx.yy). Ennen käyttöönottoa tankkausmittarille tulee tehdä varmennustarkastus (Inspecta Tarkastus Oy).
10. Koko tankkausaseman laitekokonaisuuden (säiliöt, laitteet ja putkistot) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus (valmistaja) ja vaatimustenmukaisuustodistus (ilmoitettu laitos) esitetään Tukesille käyttöönottotarkastuksella. (L 390/2005 50 §)
11. Sähkövarmennustarkastus tulee tehdä ennen koekäyttövaihetta. Osana tarkastusta selvitetään maadoitusten ja potentiaalın tasauksen riittävyys, ml. CNG-konttipaikka. Sähkövarmennustarkastuspöytäkirja esitetään Tukesille käyttöönottotarkastuksella. (L 1135/2016)
12. Turva- ja hälytyslaitteiden toimivuus tulee varmistaa ennen käyttöönottoa. Pöytäkirja esitetään Tukesille käyttöönottotarkastuksella. (VNa 551/2009 Liite II 9.2)
13. Laitteistoille tulee laatia ennakkohuoltosuunnitelma. (VNa 551/2009 31 §)
14. Käyttö- ja huoltohenkilökunnalle on annettava koulutus normaali- ja poikkeustilanteissa toimimisesta. Koulutukseen osallistuneet on kirjattava ylös. Koulutus on uusittava toiminnanharjoittajan määrittämän väliajoin. (VNa 551/2009 26 §)
15. Rakentamisen aikana kertyvistä asiakirjoista ja tarkastuspöytäkirjoista tulee koota maakaasusäätöasetuksen mukainen valvontakirja. Valvontakirjaan tulee liittää tankkausaseman putkistopiirustus. (VNa 551/2009 31 §)
16. Toiminnanharjoittajan tulee huomioida hakemuksen lausunnoissa edellytetyt seikat ja huolehdittava lausunnoissa mainittujen määräysten noudattamisesta. Lausuntojen sisältö on esitetty kappaleessa "Lausunnot".

Päätöksen perustelut

Hakemuksen ja siihen liittyvien asiakirjojen perusteella suunnitelma täyttää asetuksen (551/2009) liitteen II vaatimukset. Hakijatietojen ja vaaranarvioinnin lisäksi hakemuksessa on esitetty toimintojen, laitteistojen ja putkistojen suunnitellut sijainnit.

Tankkausasemalle tuotava maakaasu on hajustettua. Laitos on liitetty kaukovalvontaan. Kompressoritila ja bufferivarasto varustetaan kaasunhaistajilla, 20 % LEL antaa hälytyksen ja tehostaa ilmanvaihtoa, 40 % LEL pysäyttää yksikön ja ajaa aseman turvalliseen tilaan. Asemalla on varoitusvalot (vihreä/punainen), jotka ohjautuvat haistajista. Myös jakelumittarin sisään asennetaan kaasunilmaisim. Kompressorin pysähdyksestä, hätäpysäytys ja kaasuvuotohälytys hälyttävät Caverion Oy:n keskusvalvomossa. Asemalla on kameravalvonta ja asema on UPS-varmennettu sähkökatkon varalta. Räjähdyksenvaaralliset tilat ovat ATEX luokiteltu. Luokitellut tilat merkitään varoituskylteillä ja asema varustetaan varoituskilvillä ja merkinnöillä. ATEX-tilat ovat eristetty muista tiloista kaasutiivillä seinällä. Tankkauskatoksessa, kompressorin ulkopuolella (välitila) ja laitekontin ulkopuolella on hätä-seis-painikkeet.

CNG-konttien ja kompressorin välisen putkiston aidatun alueen ulkopuolella oleva osuus suojataan. Pääsulkuventtiilien suojaksi asennetaan lukittava kaappi. CNG-konttipaikan kolmella sivulla 3 m korkea EI 180 betonimuuri. Konttien tyhjennysletkut ja tankkausletkut ovat varustettu letkunrikkoventtiileillä. Jakelumittarin suojaksi asennetaan törmäyesteet. Alue ja tankkauskatos ovat valaistuja. Maanalainen putkisto rakennetaan standardin SFS-EN 1594 mukaisesti. Kompressoritilassa, bufferivarastossa, apulaitetilassa, konttiäitauksessa ja tankkauskatoksessa kussakin on 12 kg jauhesammutin, sähkötilassa on 5 kg hiilidioksidisammutin. Pääsulkuventtiilit merkitään tunnuskilvillä. Konttipaikkojen edusta merkitään pysäköintikieltoalueeksi. Tankkausasemalla on riittävät reitit hätäpoistumiselle ja

pelastuskaluston liikkumiselle. Aseman takana sijaitsevaan suurmyymälään etäisyys on 60 m, luoteispuolella kulkevaan maakaasun siirtoputkeen etäisyys kompressoritilasta on yli 30 m.

Kokonaisuuksille on tehty riskienarvioinnit ja räjähdysvaaranarvioinnit, sekä räjähdysuojausasiakirja. Lisäksi laitetoimittaja on tehnyt omat arviointinsa. Arvioinnissa on hyödynnetty aiempien vastaavanlaisten kohteiden tarkasteluasiakirjoja ja Hazid- sekä Hazop-raportteja. Kaikki vaikutukset jäävät aseman alueelle ja palomuri estää vaikutusten leviämisen tankkausasema-alueen ulkopuolelle. Kontin purkuletkun vuodon syttymän lämpösäteilyn 3 kW/m^2 vaikutukset yltävät 19 metriin, 8 kW/m^2 16 metriin ja 38 kW/m^2 13 metriin. Tankkauskatos sijoittuu n. 20 m etäisyydelle. Lisäksi on tarkasteltu mm. kompressoritilan sisätiläräjähdystä (räjähdysmaksimipaine 0,24 bar(g)) ja korkeapaineputken rikkoontumista ulkotilassa. Putkirikosta seuraa todennäköisesti paikallinen pistoliekki tai humahduspalo aidatulla alueella. Mikäli paine ei pääse purkautumaan hallitusti, rakennus voi hajota ja aiheuttaa heitteitä. Ympäristöhaittojenarvioinnissa ei ilmennyt merkittäviä tai pysyviä vaikutuksia alueen ympäristölle.

Tankkausaseman sijoitus täyttää maakaasusäädösten mukaiset suojaetäisyydet sekä turvallisuudelle asetetut vaatimukset.

Tarkastus

Toiminnanharjoittajan on pyydettävä rakennettavan kohteen käyttöönottotarkastus Tukesilta. (L 390/2005 26a §)

Käyttölupa

Tankkausasema voidaan ottaa käyttöön Tukesin tekemän käyttöönottotarkastuksen jälkeen. (VNa 551/2009 8 §)

Lupahakemuksen käsittely

- Hakemuksen vastaanottaminen, 18.01.2021
- Täydennyksen pyytäminen, 21.01.2021
- Kuuleminen, 25.01.2021
- Täydennyksen pyytäminen, 23.02.2021
- Täydennyksen vastaanottaminen, 24.02.2021
- Lausunnon pyytäminen, 29.03.2021
- Lausunnon vastaanottaminen, 23.04.2021
- Lausunnon vastaanottaminen, 28.04.2021
- Lausunnon vastaanottaminen, 04.05.2021

Lausunnot

Tukes on toimittanut lausuntopyynnöt hakemuksesta Pirkanmaan pelastuslaitokselle, Länsi- ja Sisä-Suomen AVille sekä Pirkanmaan ELYlle.

Pirkanmaan pelastuslaitos pyytää 3.5.21 toimitetussa lausunnossaan huomioitavaksi palo- ja henkilöturvallisuuden suhteen seuraavaa:

1. Pelastusviranomaisen operatiivisen toimintaedellytykset tulee huomioida suunnittelussa sekä valmiissa suunnitelmissa.
 2. Pelastuslaitoksen henkilöstölle on järjestettävä kohteeseen tutustumiskäynti ja riittävästi koulutusta onnettomuustilanteissa toimimisesta.
 3. Pelastusviranomaiseen on oltava yhteydessä kohdekortin päivitystarpeen osalta.
- AVI toimitti lausunnon Dnro LSSAVI/6540/2021 28.4.2021. Lausuntoa ei ole tarkoitettu julkiseksi ja se on annettu tiedoksi toiminnanharjoittajalle.
- ELY vastasi lausuntopyyntöön 23.4.2021, että heillä ei ole asiaan lausuttavaa.

Lisätietoja päätöksestä

ylitarkastaja Lotta Immonen, p. 0504312466, lotta.immonen@tukes.fi

Sovelletut säädökset

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn valvonnasta (390/2005)
 Valtioneuvoston asetus maakaasun käsittelyn turvallisuudesta (551/2009)
 Painelaitelaki (1144/2016)
 Sähköturvallisuuslaki (1135/2016)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta oheisen valitusosoituksen mukaisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. (L 390/2005 126 §)

Voimassaolo

Toistaiseksi

Esittelijä: Lotta Immonen, Ylitarkastaja
 Ratkaisija: Arto Jaskari, Ylitarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Päätöksestä tiedottaminen

Pirkanmaan pelastuslaitos
 Pirkanmaan ELY

VALITUSOSOITUS

1. MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus ilmoitettu jäljempänä)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen; alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

2. MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

3. MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähettyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

4. OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

5. MINNE VALITETAAN

Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Ylitarkastaja Arto Jaskari
5.5.2021

Ylitarkastaja Lotta Immonen
5.5.2021